

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล
ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๗ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับปรับปรุงปี๒๕๖๗)

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑-๒๔

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑-๒๑

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๖

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๙

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑๐

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑๐

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑๐

๒) ปริมาณการผลิต

๑๒

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑๒

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

๑๔

๕) ต้นทุนการผลิต

๑๓

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑๔

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๑๔

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กลัวย่น้ำว่า

๑๕

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑๕

๒) ปริมาณการผลิต

๑๗

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑๗

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

๒๐

๕) ต้นทุนการผลิต

๒๐

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๒๑

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๒๑

๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา

๒๒

๓ การจัดทำ TOWS Matrix

๒๔

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๑
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบล ห่อหมก อำเภอ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕
ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ตารางที่ ๑๐ แสดงทรัพยากรดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ตารางที่ ๑๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๑๐
ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	
๑๑	
ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๒
ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี๒๕๖๔ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ตารางที่ ๑๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชและ ปศุสัตว์ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
ตารางที่ ๑๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมกอำเภอบางไทร	๑๖
ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก	๑๗
ตารางที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก	๑๗
ตารางที่ ๑๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๖ ตำบลห่อหมก (ต่อไร่/รอบ/ปี)	๒๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๒๒
ตารางที่ ๒๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๒๔

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ภาพที่ ๖ แสดงร้อยละทรัพยากรดิน ตำบลห่อหมก อำเภอห่อหมก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ภาพที่ ๘ แสดงแผนที่แหล่งน้ำผิวดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๙ แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๑๐ แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำผิวดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
ภาพที่ ๑๑ แสดงแผนที่แหล่งน้ำผิวดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๑๐
ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร	๑๑
ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๒
ภาพที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ภาพที่ ๑๖ ปฏิทินการปลูกพืชเกษตรกรในตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ภาพที่ ๑๗ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๔
ภาพที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร	๑๖
ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร	๑๖
ภาพที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก	๑๗
ภาพที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก	๒๐
ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก	๒๑

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลห่อหมก

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

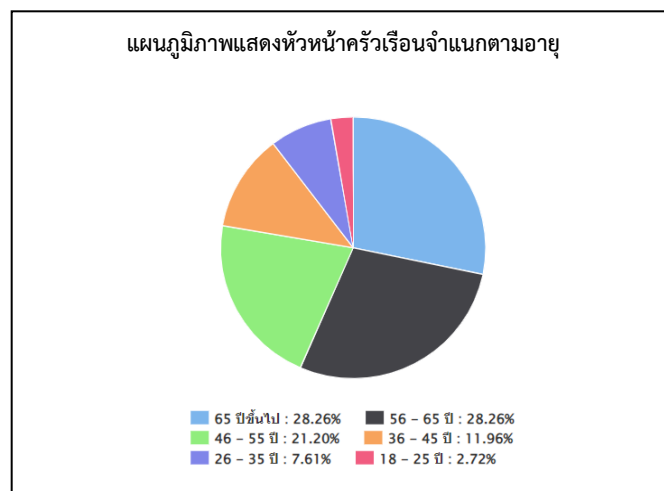
(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

ตำบลห่อหมก มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๙๐ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๕ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๓ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๑๖ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๒ ระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๒๐ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๓ ระหว่างอายุ ๔๕-๕๕ ปี จำนวน ๔๓ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๓ ระหว่างอายุ ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๕๕ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙๕ และอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป ๕๑ ครุว์เรือน คิดเป็น ร้อยละ ๒๖.๘๔

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๕๑.๐๐	๒๖.๒๖
๕๖ - ๖๕ ปี	๕๑.๐๐	๒๖.๒๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๙.๐๐	๒๐.๕๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๒.๐๐	๑๑.๕๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๖.๐๐	๘.๔๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๕.๐๐	๒.๖๓
รวม	๑๙๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

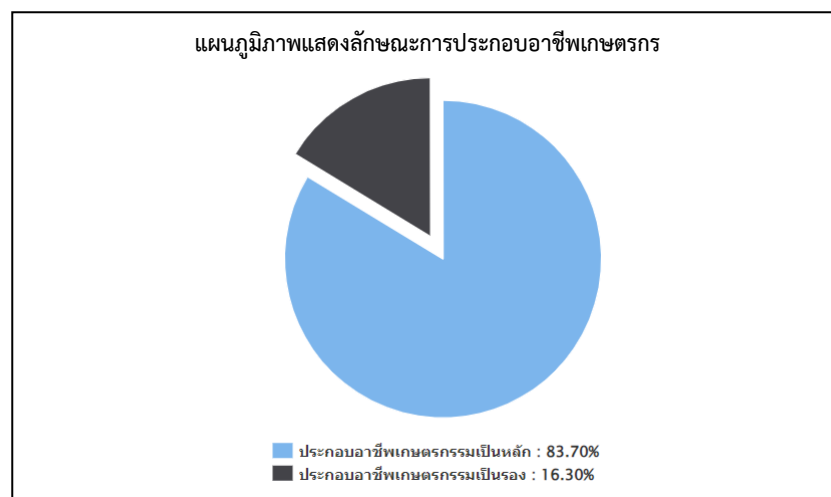
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลห่อหมก มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๕๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖๘ และประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นรอง จำนวน ๓๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๒ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบล ห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๕๔	๘๓.๗๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๐	๑๖.๓๐

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

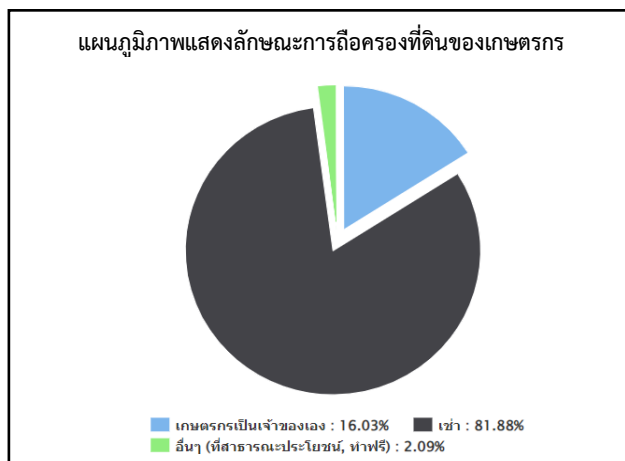
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลห่อหมก ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นการเช่า จำนวน ๒๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๘ รองลงมาคือของตัวเอง จำนวน ๔๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐๓ และที่อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เช่า	๒๓๕	๘๑.๘๘
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๔๖	๑๖.๐๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๖	๒.๐๙

* เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

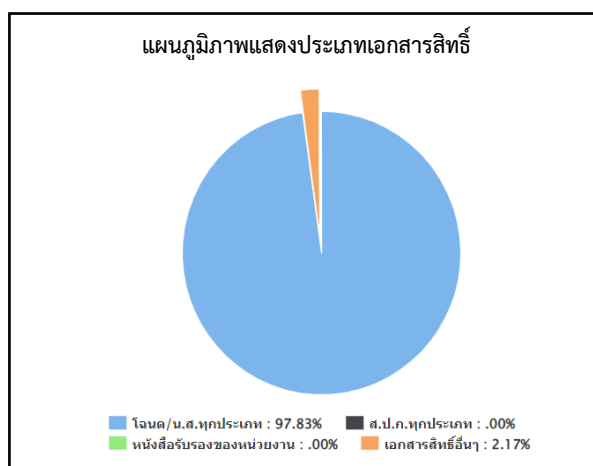
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ.
๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

เกษตรกรตำบลห่อหมก มีการถือครองที่ดินแบบโฉนด จำนวน ๔๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๘๓ รองลงมาคือหนังสือรับรองของหน่วยงานจำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๗ ตามลำดับ
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลห่อหมก อำเภอ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๔๕.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๐๐	๔๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ.
๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ.
๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลห่อหมก มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๐กลุ่ม มีสมาชิก ๐ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๐กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๗ ราย สหกรณ์ จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลห่อหมก อำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจ		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	๑	๗	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	-	๑	๑	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลห่อหมก มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง.๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช	ศตปช	ศบกด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ
						กษ.	ปศุ	ปฏิรูป	
๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๒	-	๑	๑	-	๑	๑	-	-	-
๓	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๔	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	๑	๑	-	๑	๑	-	-	-

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลห่อหมก มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๓ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านมากที่สุด จำนวน ๙ ราย รองลงมาคือ หมอদিনอาสา จำนวน ๔ ราย อาสาสมัครชลประทาน และอาสาสมัครสหกรณ์ อย่างละ ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุ สัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	อาสาสมัคร ชลประทาน	อาสาสมัคร สหกรณ์	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
	-	-	-	-	๑	๒	-	-	-
	-	-	-	-	๒	๒	๑	๑	-
	-	-	-	-	๑	๒	-	-	-
	-	-	-	-	๐	๓	-	-	-
รวม	-	-	-	-	๔	๙	๑	๑	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลห่อหมกมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลห่อหมก มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ห่อหมก	๑	๑.นายสวัสดิ์ อรรถอินทรีย์	๔๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลห่อหมก	นาข้าว/เกษตร ผสมผสาน
	๑	๑.นางมาลีรัตน์ จิตประกอบ	๑๓/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลห่อหมก	นาข้าว/เกษตรทฤษฎี ใหม่
รวม	๒			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสวัสดิ์ อรรถอินทรีย์

บ้านเลขที่ ๔๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่เหมาะสมในการทำนา ใกล้แหล่งน้ำชลประทาน มีการไถกลบตอ

ซึ่งนา

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยี การปรับปรุงพื้นที่ด้วยการวิเคราะห์ดิน

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑.	ศพก.ตำบลห่อหมก	เกษตรผสมผสาน	๒	ห่อหมก	๑.นายสวัสดิ์ อรรถอินทรีย์	
๒.	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลห่อหมก	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๒	ห่อหมก	นายธีระวัตร ฤทธิเรือง	๐๙๓ ๕๒๙ ๔๐๒๑

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายตำบลห่อหมก

อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลห่อหมก ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ แสดงทรัพยากรดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓๑๔.๑๗	๔.๗๒
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๖,๓๓๗.๖๔	๙๕.๒๘

(ที่มา : .สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๖/ Agri-Map Online, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑)

ภาพที่ ๖ แสดงร้อยละทรัพยากรดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : .สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๖/ Agri-Map Online, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑)

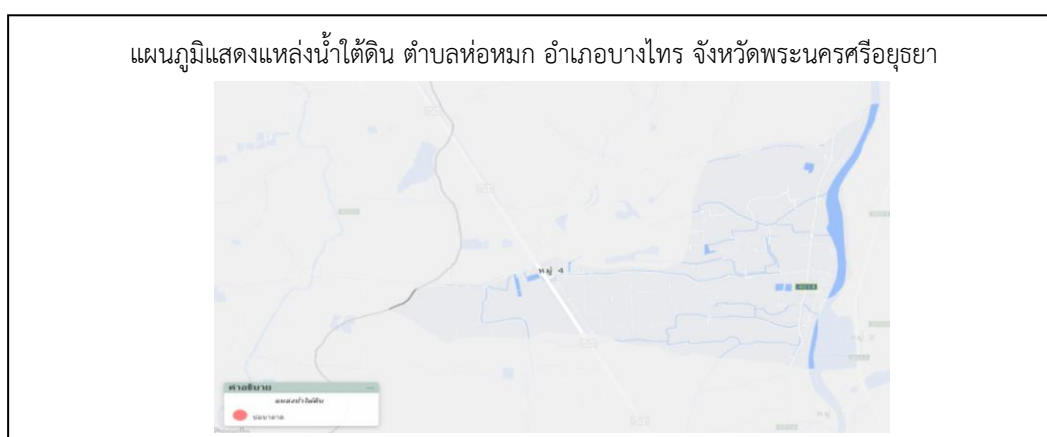

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : .สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๖/ Agri-Map Online, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑)

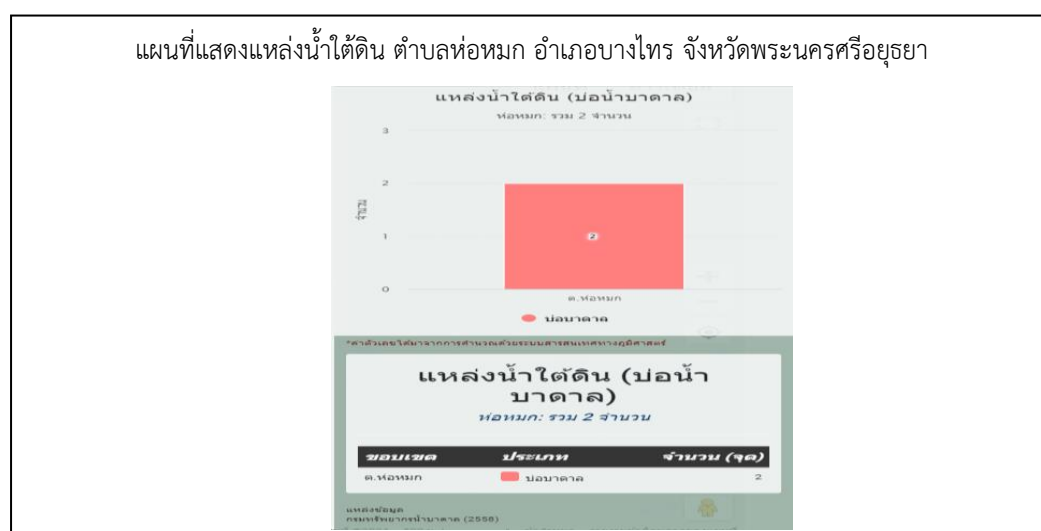
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลห่อหมก เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนและน้ำชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตร ดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร รวมทั้งสิ้น ๒ บ่อ

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘/ Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

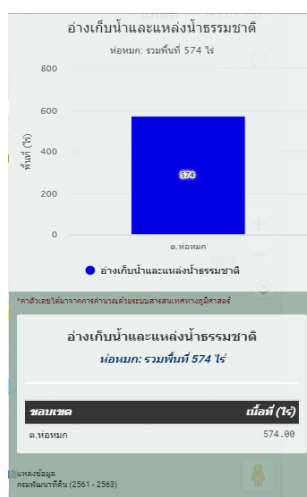

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘/ Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลห่อหมก มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๐ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๐ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๐ แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๐ แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๐ แห่ง

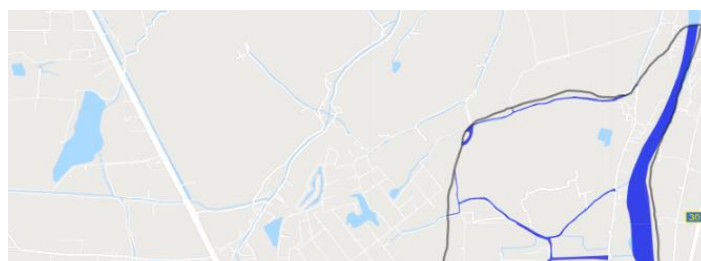
แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๐ แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำผิวดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖/ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓/กรมชลประทาน, ๒๕๖๑ /Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๑ แสดงแผนที่แหล่งน้ำผิวดินตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖/ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓/กรมชลประทาน,
๒๕๖๑ /Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

- ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

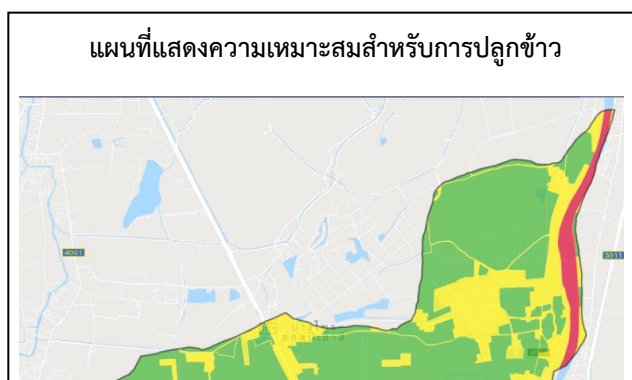
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลห่อหมก มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูก ทั้งหมด จำนวน ๗,๑๗๔.๓๖ ไร่
แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๑๓๖.๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖ พื้นที่เหมาะสมปาน
กลาง (S๒) จำนวน ๑,๗๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๑๔.๑๘ ไร่ คิดเป็น
ร้อยละ ๔.๓๘

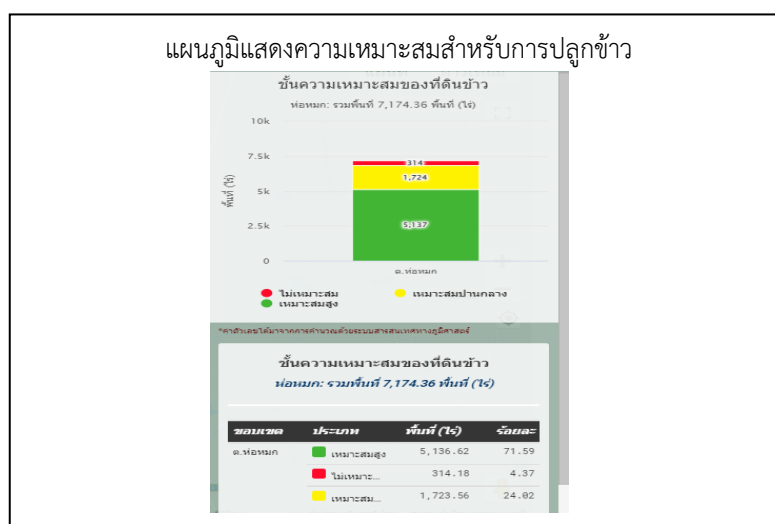
ตารางที่ ๑๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
๑-๔	๕,๑๓๖.๖๒	๑,๗๒๓.๕๖	-	๓๑๔.๑๘	๗,๑๗๔.๓๖

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร.
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

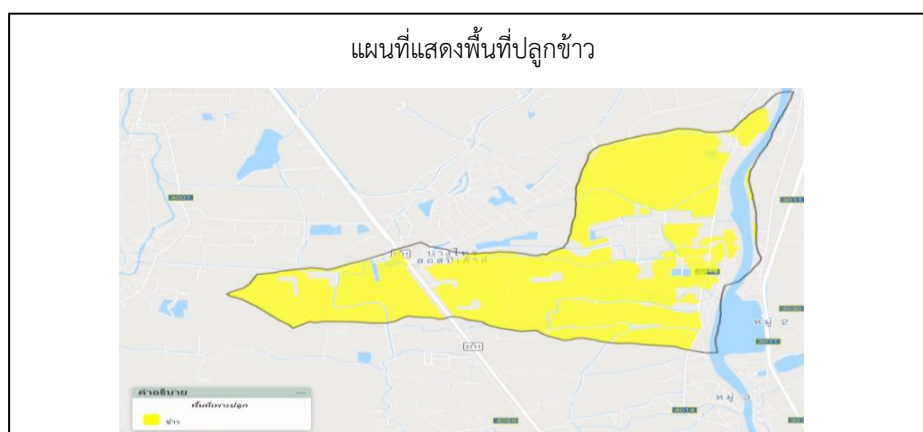
ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ ข้าว จำนวน ๔,๕๔๗.๕๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๒,๓๔๐ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๒๖๗ ไร่ และหมู่ที่ ๒ จำนวน ๗๑๑.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก ๔,๒๘๑.๖๘ (ไร่)
-----	---------	----------------------------

๑	๑	๒,๓๑๕.๙๓
๒	๔	๑,๐๗๐.๒๕
๓	๒	๖๕๗.๕๐
๔	๓	๒๓๘
	รวม	๔,๕๔๗.๕๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

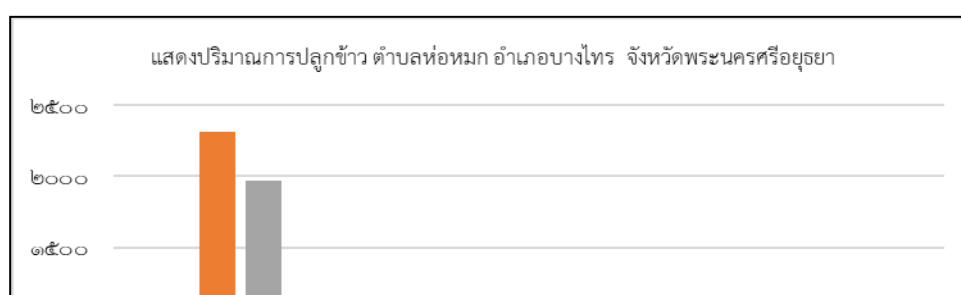
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูก ข้าว จำนวน ๔๕๔๗.๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๒,๓๑๕.๙๓ ไร่ ๑๓๔ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๐๗๐.๒๕ ไร่ ๔๙ ครัวเรือน หมู่ที่ ๒ จำนวน ๖๕๗.๕๐ ไร่ ๔๗ ครัวเรือน และหมู่ที่ ๓ จำนวน ๒๓๘ ไร่ ๑๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๓๔	๒,๓๑๕.๙๓	๒,๓๑๕.๙๓	๑,๙๖๘.๕๔	๐.๘๕
๒	๔๗	๖๕๗.๕๐	๖๕๗.๕๐	๕๕๘.๘๗	๐.๘๕
๓	๑๔	๒๓๘.๐๐	๒๓๘.๐๐	๒๐๒.๓๐	๐.๘๕
๔	๔๙	๑,๐๗๐.๒๕	๑,๐๗๐.๒๕	๙๐๙.๗๑	๐.๘๕
รวม	๒๓๑	๔,๒๘๑.๖๘	๔,๒๘๑.๖๘	๓,๖๓๙.๔๒	๐.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๖ (ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร(นาปี), ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้พันธุ์ดี คัดเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่เก็บไว้ใช้ทำพันธุ์ที่มีการตัดพันธุ์ปน

(๒) การเตรียมดิน โดยการเตรียมตั้งแต่หลังการเก็บเกี่ยวคือไถตากแดดทิ้งไว้ทั้งที่มีตอซัง ประมาณ ๒ เดือน ปล่อยน้ำเข้า แล้วไถกลับอีก ๑ ครั้งก่อนย่ำ

(๓) การปลูก ก่อนปลูกให้ลูกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อราเขียวไตรโคเดอร์มาแช่น้ำ ๑ และคลุกด้วย PGTR๒ ก่อนนำไปหว่านในนาที่เตรียมไว้ ในอัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ มีการแagger่องน้ำ ในแปลงนา เพื่อให้ให้น้ำในแปลงไหลลงร่องเล็กเพื่อเก็บความชื้น บ้นคลองไส้ไก่เล็กๆเพื่อวิ่งน้ำเข้าแปลงด้านในให้ทั่วถึง มีบ่อน้ำเล็กๆ กักเก็บน้ำ

(๕) การดูแลรักษา หลังจากหว่านข้าว ได้ ๒ เดือน ต้องดูแลสำรวจว่ามีหญ้าหรือศัตรูพืชในแปลงนาหรือไม่ หากเดินสำรวจแล้วมีให้ถอนออกสำรวจอย่างน้อย สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ตลอดจนถึงระยะก่อนการเก็บเกี่ยว ๓ สัปดาห์

(๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๑ อายุข้าว ๑ เดือน สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราตามค่าวิเคราะห์ดิน ครั้งที่ ๒ ระยะของอายุข้าว ๕๕-๖๐ วัน สูตร ตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๗) การเก็บเกี่ยว รถเกี่ยวข้าว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว อัดฟางข้าว ไถกลบตอซัง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช สำรวจการเกิดโรค การวิเคราะห์โรคพืช

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลห่อหมก มีการปลูกข้าว ดังนี้

ภาพที่ ๑๖ ปฏิทินการปลูกพืชเกษตรกรในตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี					△							
ข้าวนาปรัง		▽										

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

สัญลักษณ์ \longleftrightarrow ช่วงฤดูปลูก \triangle ปลูกสูงสุด
 \longleftrightarrow ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ∇ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลห่อหมก มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนนาปี เป็นเงิน ๖,๑๘๐ บาท และในเขตชลประทานมีต้นทุนนาปรัง เป็นเงิน ๖,๕๐๓ บาท

ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

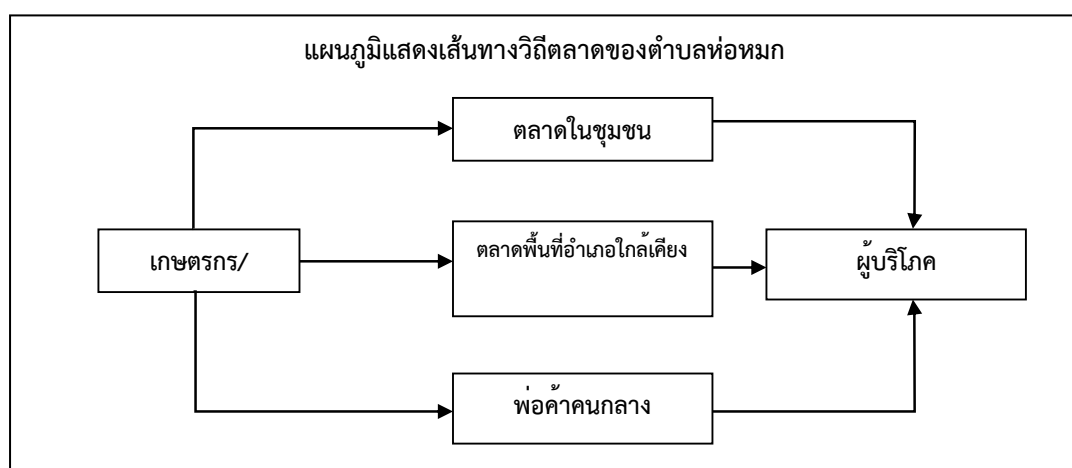
รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	
๑.ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๕๐	๔๒๐	-	-	
๒.ค่าเตรียมดิน	๓๕๐	๓๕๐	-	-	
๓.ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๔๗๕	๑,๕๕๐	-	-	
๔.ค่าสารเคมี	๔๐๐	๔๕๐	-	-	
๕.ค่าจ้างแรงงาน	๗๑๐	๗๑๐	-	-	
๖.ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๑๐๖๕	๙๒๓	-	-	
๗.ค่าเก็บเกี่ยว/รถเกี่ยว	๓๐๐	๔๕๐	-	-	
๘.ค่าขนส่ง	๑๓๐	๑๕๐	-	-	
๙.ค่าเช่านา	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	-	-	
๑๐. เบ็ดเตล็ด	๓๐๐	๕๐๐			
รวม	๖,๑๘๐	๖,๕๐๓			

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

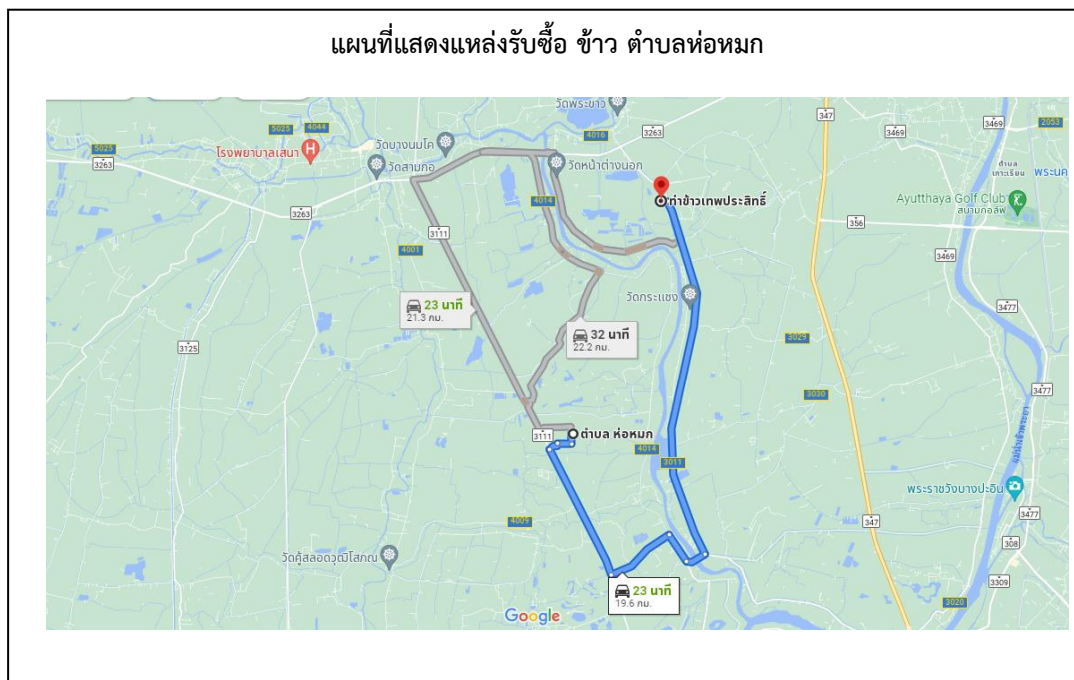
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

เกษตรกรตำบลห่อหมกส่วนใหญ่จะปลูกข้าวพื้นแข็ง คือพันธุ์ กข ๔๑ กข ๔๗ กข ๖๑ กข ๕๗ และพิษณุโลก ๒ ซึ่งข้าวพันธุ์เหล่านี้เมื่อนำไปจำหน่ายที่โรงสีรับซื้อจะได้ ราคา ๑๐,๕๐๐-๑๑,๕๐๐ บาท/ตัน ซึ่งจะแตกต่างจากข้าวที่เพาะปลูกไว้เพื่อสีรับประทานและบรรจุถุงจำหน่าย ให้กับคนในชุมชน เช่น ข้าวพันธุ์ กข ๔๓ ข้าวหอมปทุม ที่มีราคาที่สูงกว่า ในราคาตันละประมาณ ๑๐,๕๐๐-๑๒,๐๐๐ บาท

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

ภาพที่ ๑๗ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๘ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :google map พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ ตำบลห่อหมก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ ในด้านการผลิตพืช และปศุสัตว์ ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายสวัสดิ์ อรรถอินทรีย์	๒	ห่อหมก	บางไทร	๒๕๖๑	ข้าว
๒	นางมาลีรัตน์ จิตประกอบ	๓	ห่อหมก	บางไทร	๒๕๖๔	ข้าว
๓	นางณัฐชนนธ์ สุขบุญเพ็ง	๓	ห่อหมก	บางไทร	๒๕๖๕	สวนผสม

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรตำบลห่อหมกจะใช้เมล็ดพันธุ์ จากศูนย์วิจัยพันธุ์ข้าว หรือร้านค้าจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวและแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกรกลุ่มส่งเสริมอาชีพศูนย์ข้าวชุมชน ตำบลห่อหมก

(๒) การเตรียมดิน เกษตรกรใช้รถไถเดินตามของตนเองและมีการจ้างรถแทรกเตอร์ไถนา

(๓) การปลูก เกษตรกร จะเริ่มปลูกข้าว นาปี ในช่วง เดือน พฤษภาคม - เดือน ตุลาคมและปลูกข้าวนาปรัง ในช่วงเดือน พฤศจิกายน - เมษายน ของทุกปีหรือมีปริมาณน้ำที่เหมาะสมมากพอในการทำงาน

(๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลห่อหมกมีระบบน้ำชลประทานในการทำนาข้าว เนื่องจากอยู่ในเขตชลประทานและน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรมีการดูแลแปลงนาโดยใช้ทั้งสารเคมีและสารชีวภัณฑ์ การใช้เครื่องตัดหญ้าทำความสะอาด การตัดพันธุ์ปน

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรตำบลห่อหมก ใช้ปุ๋ยจำนวน ๒ ครั้งต่อฤดูการผลิต ในระยะข้าวอายุได้ ๑ เดือน และครั้งที่ ๒ อายุข้าวได้ ๗๐ วัน และใช้ปุ๋ยอินทรีย์

(๗) การเก็บเกี่ยว โดยจ้างรถเกี่ยวข้าวในพื้นที่และรถเกี่ยวรับจ้างนอกพื้นที่ ใกล้เคียง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ขยายฟางข้าวให้กับกลุ่มที่รับอัดฟางเป็นก้อนจำหน่าย แล้วไถกลับตอซัง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เกษตรกรใช้ทั้งสารเคมีและสารชีวภัณฑ์

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว่า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลห่อหมก มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกกล้วยน้ำว่า ทั้งหมด จำนวน ๗,๑๗๔.๓๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗,๑๗๔.๓๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลห่อหมกอำเภอบางไทร

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑-๕	๐	๐	๐	๗,๑๗๔.๓๗	๗,๑๗๔.๓๗
รวม	๐	๐	๐	๗,๑๗๔.๓๗	๗,๑๗๔.๓๗

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นพื้นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕ - ๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกทรงเพื่อระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า

ตำบลห่อหมก มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๓ ครัวเรือน ๗.๒๕ ไร่

ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก

หมู่ที่	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า (ไร่)
๒	๑	๖.๐๐
๓	๑	๐.๒๕
๔	๑	๑.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕

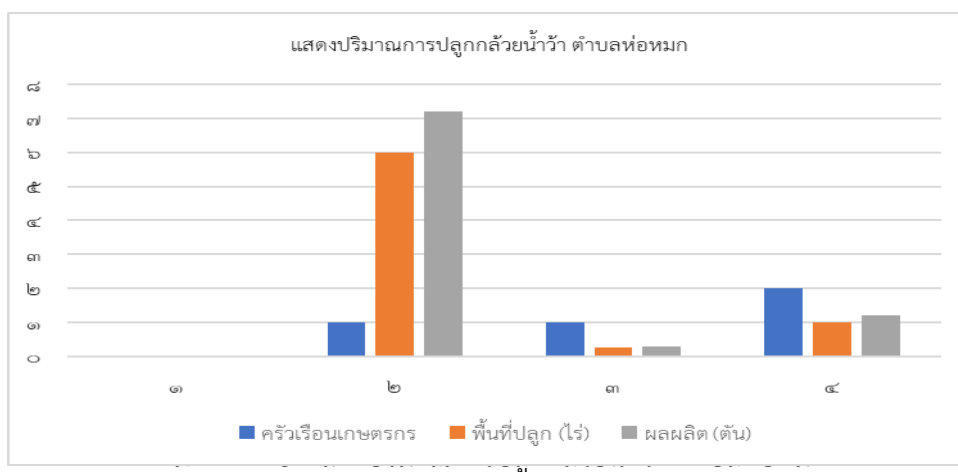
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลห่อหมก มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๒.๕๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๖ จำนวน ๘ ไร่ รองลงมาคือ หมู่ ๗ จำนวน ๔.๒๕ ไร่ และ หมู่ ๕ จำนวน ๓.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
๒	๑	๖.๐๐	๖.๐๐	๗.๒	๑.๒
๓	๑	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๓	๑.๒
๔	๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒	๑.๒
รวม	๔	๗.๒๕	๗.๒๕	๘.๗	๑.๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖ (ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรปี ๒๕๖๖)

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖ (ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรปี ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

กล้วยชอบอากาศร้อนชื้น ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๔ องศาเซลเซียส จะชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นดินฟ้าอากาศของประเทศไทย จึงเหมาะแก่การปลูกกล้วยมาก กล้วยชอบดินปนทรายที่มีลักษณะร่วน มีการระบายน้ำและอากาศหมุนเวียนได้ดี หากมีหน่อมากเกินไป ควรเอาออกบ้าง เพื่อมิให้แย่งอาหารจากต้นแม่ ควรเก็บหน่อไว้สัก ๑ - ๒ หน่อ เพื่อให้เป็นตัวพุ่มต้นแม่ การกำจัดหน่ออาจใช้เสียมคมๆ หรือมีดแซะลงไป หรือใช้มีดตัดแล้วคว้านหน่อที่อยู่เหนือดิน แล้วหยอดน้ำมันก๊าดที่บริเวณจุดเจริญ เพื่อยับยั้งการเจริญต่อไป ถ้ากล้วยอยู่ระหว่างออกดอกไม่ควรแซะหน่อ เพราะจะกระทบกระเทือนถึงต้นได้ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยม ซื้อท่อนพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และบางรายซื้อต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะได้ต้นพันธุ์ที่ปลอดโรค มีคุณภาพ ตรงตามพันธุ์เดิม และควรเลือกต้นกล้าที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมดิน ไถพลิกกลับดินลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ตากดินนาน ๗-๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืช จากนั้นใส่ปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัมต่อหลุม ป้องกันโรคตายพราย และไถพรวนกลับ ถ้าพื้นที่เป็นดินเหนียวหรือบริเวณที่มีน้ำท่วมขัง ควรยกร่อง และปลูกบนแนวสันร่อง ระยะที่เหมาะสมคือ ๒.๕ x ๒.๕ เมตร จำนวนต้นเฉลี่ย ๒๐๐ - ๒๕๐ ต้น/ไร่

(๓) การปลูก

ปลูกด้วยหน่อใบแคบ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยเตรียมหลุมปลูก ขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ผสมดินปุ๋ยคอกจำนวน ๕ กิโลกรัม และปุ๋ยร็อคฟอสเฟส จำนวน ๕๐ กรัม เข้า

ด้วยกันใน หลุมให้สูงประมาณ ๒ ใน ๓ ของหลุม ยกถุงกล้าต้นไม้วางในหลุมโดยระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อยใช้มีดที่คมกรีดถุงจากกันถุงขึ้นมาถึงปากหลุมทั้ง ๒ ด้าน (ซ้ายและขวา) จากนั้นดึงถุงพลาสติกออกโดยระวังอย่าให้ดินแตก กลบดินที่เหลือลงในหลุม กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง และรดน้ำให้ชุ่ม

(๔) ระบบการให้น้ำ

ปริมาณของการให้น้ำขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ความชุ่มชื้นของดิน ปริมาณลมที่พัดผ่าน จะทำให้การคายน้ำมาก จึงไม่ควรปล่อยให้ผิวหน้าดินแห้งติดต่อกันเป็นเวลานาน เนื่องจากรากจะหาอาหารอยู่บริเวณผิวดิน จึงทำให้หยุดชะงักการเจริญเติบโต โดยปริมาณน้ำที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกล้วยอยู่ระหว่าง ๑๗ - ๒๐ ลิตร ต่อต้นต่อวัน

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า : สามารถตัดแต่งหน่อหลังจากปลูกประมาณ ๓ - ๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด ไปเรื่อยจนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ ๗ - ๘ เดือน ควรมีการไถหน่อทดแทน ๑ - ๒ หน่อ โดยหน่อที่ ๑ และที่ ๒ ควรมีอายุห่างกันประมาณ ๔ เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดย เลือกหน่อที่อยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า : ควรทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่ และใบที่เป็นโรคออก ตัดให้เหลือประมาณ ๗ - ๑๒ ใบ เพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี เพื่อใช้ใบปรุงอาหาร และเพิ่มความเจริญเติบโตของผลกล้วย

(๖) การใส่ปุ๋ย

ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัม ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง ๆ ละ ๒๕๐ กรัม

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ สัปดาห์ ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๓ ใส่หลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว เริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน แล้วตัดแบ่งเป็นหวีบ่มให้สุก โดยเรียงกล้วยทับกัน ๓-๕ ชั้น คลุมด้วยผ้าพลาสติกไว้ ๒๔ ชั่วโมง แล้วเปิดผ้าออก วางพักไว้ ๔-๖ วัน แต่หากระยะเวลาในการขนส่งนาน อาจตัดกล้วยเมื่อความแก่ประมาณ ๗๕% การดูลักษณะความอ่อนแก่ของกล้วยจากลักษณะผล เช่น ดูขนาดลูกกล้วย เหลี่ยมกล้วย หรือใช้วิธีการนับอายุจากวันแทงปลี หรือวันตัดปลี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากตัดเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง ทำความ สะอาดผลหรือบริเวณปลายผลที่มีกลีบแห้งติดอยู่ออกให้หมด แยกเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ อย่างระมัดระวังอย่าให้ รอยตัดชำ คัดเลือกผลที่มีรอยตำหนิ หวีที่ไม่ได้ขนาดออก จุ่มในน้ำผสมสารโรอาเบนดาโซล แล้วผึ่งลมหรือเป่าให้ แห้ง จากนั้นนำไปยังโรงเรือนเพื่อคัดขนาดบรรจุ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคตายพราย (Panama disease หรือ Fusarium wilt) เกิดจากเชื้อรา *Fusarium oxysporum f.sp. Cubense* เข้าทำลายราก และมีการเจริญเข้าไปในท่อน้ำ ท่ออาหาร ทำให้เกิดอุดตัน ใบจึง

มีอาการขาดน้ำ เหี่ยวเฉา และเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หักพับ การเจริญจะชะงักงัน และตายในที่สุด โรคนี้สามารถระบาดไปทางดิน ดังนั้นต้นที่อยู่ในบริเวณนั้นจะถูกโรคนี้ทำลายหมด จึงควรทำความสะอาดโคนกอกล้วย อย่าให้รก ทำทางระบายน้ำให้ดี และรดด้วยแคปแทน ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๒. โรครากเน่าและต้นกล้าเหี่ยว สาเหตุ : เชื้อรา *Fusarium oxysporum*

ลักษณะอาการ : ต้นกล้าแสดงอาการเหี่ยว บริเวณรากบางส่วนเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีน้ำตาล พบในช่วงอนุบาลต้นกล้าในเรือนเพาะชำ การป้องกันกำจัด ได้แก่ ใช้วัสดุเพาะกล้าที่เป็นขุยมะพร้าว ขี้เถ้า แกลบ หรือวัสดุอื่น ผสมกับดินปลูกในอัตราส่วนที่พอเหมาะ ควรแยกต้นกล้าที่เริ่มแสดงอาการเหี่ยวออกจากต้นปกติ และรีบเปลี่ยนวัสดุปลูกใหม่ ก่อนปลูกจุ่มต้นกล้าในสารเคมีกำจัดเชื้อรา เช่น คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ ฟอสฟิอิล อะลูมิเนียม หรือฟิซีเอ็นบี ผสมอิตาโคโซล เพื่อยับยั้งการเจริญของเชื้อราสาเหตุที่อาจปนเปื้อนอยู่บนกล้า รวมทั้ง ผสมเชื้อราปฏิปักษ์ไตรโคเดอร์มา (*Trichoderma harzianum*) ในวัสดุเพาะกล้า

๓. ตัวงวงเจาะต้น (banana stem weevil) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Odoiporus olivier* (Coleoptera: Curculionidae) ลักษณะทั่วไป ตัวเต็มวัยมีสีดำเลื่อมเป็นมัน ขนาดลำตัวยาว ๑.๕-๒ เซนติเมตร มีขนาดใหญ่กว่าตัวงวง ไซเหง้า ลักษณะการทำลาย หนอนกัดกินเนื้อเยื่อต้นกล้วยเข้าไปถึงไส้กลางลำต้น ภายนอกมองเห็นเป็นรูพรุน ทำให้ต้นกล้วยตาย หากเข้าทำลายในระยะใกล้ออกปลีจนถึงตกเครือจะทำให้เครือหักพับกลางต้น หรือเหี่ยวเฉา ต้นตาย

การป้องกันกำจัด ได้แก่

- นำต้นกล้วยที่ตัดแล้วออกนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นที่อาศัยของตัวงวงเจาะลำต้น
- ตัดต้นกล้วยที่เก็บเกี่ยวแล้วบริเวณโคนต้นยาวประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ผ่าครึ่งแล้ววางหน้าผาที่ผาติดผิวดิน ใช้ใบกล้วยคลุมไว้ เพื่อให้หนอนกล้วยคงความสดนานขึ้น วางไว้อย่างน้อย ๒๐ จุด โดยทิ้งช่วงห่างระหว่างต้น ๒๐ ต้น ตรวจนับจำนวนแมลงทุก ๓-๔ วัน ถ้าพบแมลงมากกว่า ๔ ตัวต่อกับดัก แสดงว่ามีการระบาด ควรฉีดพ่น สารเคมีฆ่าแมลง
- ใช้สารเคมี เช่น ไบเฟนทรีน ฟิโปรนิล หรือโปรไทออส ตามอัตราที่แนะนำตามฉลาก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลห่อหมก มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←→							←	▽			→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลห่อหมก มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๗,๒๔๐ บาท

ตารางที่ ๑๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๖ ตำบลห่อหมก (ต่อไร่/รอบ/ปี)

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลห่อหมก
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ตำบลห่อหมก ไม่มีเกษตรกรต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของ ปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ผลผลิตได้น้อย ๒. คุณภาพต่ำ ๓. ขาดการรับรอง มาตรฐานสินค้าเกษตร	๑.เกษตรกรไม่มีการวางแผนการผลิต ๒.ปริมาณน้ำไม่เพียงพอใน บางช่วงและมีมากเกินไปใน บางช่วง ๓.พันธุ์ข้าวมีราคาสูง ๔. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ทำให้ มีต้นทุนสูงและ ก่อให้เกิดหนี้สินจากการ ลงทุน ๕.สินค้ายังไม่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน ๖.โรคพืชและแมลงศัตรูพืช	๑.ส่งเสริมการทำให้ความรู้การวางแผนการผลิตและนำแผนการผลิตไปใช้ ๒.การส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างมาตรฐานเพื่อลดต้นทุน ให้มีการ ต่อรองและกำหนดคุณภาพสินค้า ๓.ให้ความรู้ด้านการป้องกันการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔.จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและทำแปลงพยานณ์เตือนการ ระบาดของศัตรูพืช ๕.ส่งเสริมการจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บไว้เอง ๖. ให้ความรู้การผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางการปฏิบัติ ทางเกษตรที่ดี (GAP)	หมู่บ้านที่ ๑-๔	๑.ส่งเสริมการ จัดทำแปลงเมล็ด พันธุ์ ๒.ส่งเสริมการ จัดทำแผนการ ผลิตรายบุคคล/ บัญชีต้นทุน
ด้านเกษตรกรและ องค์กรเกษตรกร ๑.เกษตรกรยังยึดติดกับ การทำนาแบบเดิม ยังมี การเปลี่ยนแปลงที่น้อย อยู่	๑.ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ทางด้านวิชาการน้อย ๒. ไม่มีเวลาที่เข้ารับการ ถ่ายทอดความรู้ ๔.เกษตรกรส่วนมากจ้าง	๑.ให้ข้อมูลช่องทางหาความรู้ใหม่แก่เกษตรกร เช่น แอปพลิเคชั่น ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ของแต่ละหน่วยงาน ด้วยตนเองที่ บ้าน ๒.สร้างขวัญกำลังใจให้กับเกษตรกรด้วยการนำเสนอภูมิปัญญา ทางอาชีพที่ประสบความสำเร็จ ให้กับเกษตรกรอื่นๆ ๓.เกษตรกรต้องหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้กับแปลงปลูกเพื่อลด	หมู่บ้านที่ ๑-๔	๑.ส่งเสริมการ รวมกลุ่ม ๒.การศึกษาและ การเก็บข้อมูลใน พื้นที่ การใช้แผน ที่ทางการเกษตร

๒.เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม ๓.เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ	ผู้อื่นทำให้แทน ๕.ไม่มีผู้สืบทอด/แรงงาน ภาคการเกษตร	ความเสี่ยงในการผลิต ๔.การสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่จากทายาทเกษตรกรและผู้สนใจ ๕.ส่งเสริมกิจกรรมการปรับทัศนคติของคนรุ่นใหม่กับอาชีพเกษตรกร		
--	---	--	--	--

ตารางที่ ๒๐ (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑.การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๒. การทำการตลาดสมัยใหม่	๑.ผลผลิตไม่มีการนำมาแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม ๒.ขาดอุปกรณ์ สถานที่ดำเนินการ ๓. ขาดองค์ความรู้การแปรรูปและออกแบบบรรจุภัณฑ์	๑.การให้ความรู้และข้อมูลแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต ๒.ส่งเสริม การแปรรูปผลผลิตและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การหาแนวทางการหาตลาดผลผลิต/ตลาดออนไลน์ ๓. ส่งเสริมให้เกิดการรับรองมาตรฐานของสินค้าเกษตรแปรรูป	หมู่ที่ ๑-๔	๑.ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มแปรรูปผลผลิตเกษตร ๒.การตลาดการแปรรูป

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลห่อหมก

ตารางที่ ๒๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่เหมาะสมในการทำเกษตร, การคมนาคมสะดวก - มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติและระบบชลประทานในพื้นที่ - ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง - เกษตรกรหาความรู้และเทคนิคใหม่ๆ มีความสามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดได้, มีความรู้ความชำนาญในการทำเกษตร - มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ - มี ศพก. (เครือข่าย) - เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญในการทำเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์ - เกษตรกรขาดความรู้, ขาดแคลนแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี - ผลผลิตทางการเกษตรด้อยคุณภาพ - ขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ - เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขาดแคลนแรงงาน - สินค้าเกษตรยังไม่มีแปรรูปหรือต่อยอด - ไม่มีการรวมกลุ่มเกษตรกร - เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าที่ทำกิน, ขาดการวางแผนการผลิตที่ดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการทำบัญชีครัวเรือนและยังไม่สามารถลดต้นทุนในการผลิตที่สูงได้
โอกาส (O = Opportunity)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
<ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานของรัฐ - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด - อปท. สนับสนุนงบประมาณเพื่อเรียนรู้ด้านการเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้ ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย - ส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ เชื่อมโยงเครือข่ายกันในทุกระดับ เพื่อบริหารจัดการปัจจัยการผลิตและจำหน่ายผลผลิต - มีการขอสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. /โครงการที่มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกร - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรผู้นำในท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต - รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย - พัฒนาคำแนะนำให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก

ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
๑.มีการแข่งขันทางการตลาดสูง ๒.ราคาผลผลิตตกต่ำ ๓.ภัยธรรมชาติ โรคและแมลงศัตรูพืช ๔.ปัจจัยการผลิตราคาสูง ทำให้ต้นทุนสูงตาม ๕.ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร	- จัดตั้ง/พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน - วางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด - การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก - การพัฒนาผู้นำ Smart farmer - จัดหาแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตคุณภาพดีราคาถูก	- พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ - สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการเข้าทำลาย/การระบาดของศัตรูพืช - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชตามความต้องการของตลาดเพื่อการส่งออก

๒. การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

- ๑.๑ สนับสนุนให้ ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย
- ๑.๒ ส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ เชื่อมโยงเครือข่ายกันในทุก
ระดับเพื่อบริหารจัดการปัจจัยการผลิตและจำหน่ายผลผลิต
- ๑.๓ มีการขอสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. /โครงการที่มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนิน
กิจการของกลุ่มเกษตรกร
- ๑.๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรผู้นำในท้องถิ่น

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

- ๒.๑ มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๒ รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย
- ๒.๓ พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ
- ๒.๔ พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

- ๓.๑ จัดตั้ง/พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ให้สอดคล้องกับ
สภาพปัญหาของชุมชน
- ๓.๒ วางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด
- ๓.๓ การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก
- ๓.๔ การพัฒนาผู้นำ Smart farmer
- ๓.๕ จัดหาแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตคุณภาพดีราคาถูก

๔. กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

- ๔.๑ พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ
- ๔.๒ สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการเข้าทำลาย/การระบาดของศัตรูพืช
- ๔.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชตามความต้องการของตลาดเพื่อการส่งออก

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน